

Lekcja

Temat : II wojna światowa – powtórzenie wiadomości.

1. Niemieckie przygotowania do wojny i polskie plany obrony
 - a. Niemieckie przygotowania i plany
 - Próby rozerwania polsko – brytyjskiego sojuszu wojskowego
 - Informowanie opinii publicznej o rzekomych prześladowaniach mniejszości niemieckiej w Polsce
 - Prowokacje graniczne (np. gliwicka)
 - Atak z trzech stron i plan zniszczenia wojsk polskich na lewym brzegu Wisły oraz zajęcie Warszawy
 - Taktyka wojny błyskawicznej (blitzkrieg)
 - b. Polskie plany obrony
 - Przyjęcie ataku i oczekiwanie na pomoc sojuszników (Anglia, Francja)
 - Obrona całej granicy zachodniej, następnie linii Wisły i wycofanie się w kierunku granic z Rumunią
 - Brak dostatecznej osłony granicy z ZSRS
2. Ważniejsze bitwy i wydarzenia kampanii wrześniowej
 - a. 1-7 września – obrona Westerplatte (mjr H. Sucharski, kpt. F Dąbrowski)
 - b. 1 września – obrona Poczty Polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku
 - c. 1 – 3 września – niepowodzenie Polaków w bitwie granicznej:
 - Porażki w bitwach pod Mławą, w Borach Tucholskich i pod Mokrą
 - d. 3 września – wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię (dziwna wojna)
 - e. Bohaterska obrona Wizny (kpt. Władysław Raginis)
 - f. 9 – 22 września – bitwa na Bzurę (gen. Tadeusz Kutrzeba)
 - g. 17 września – atak ZSRS na Polskę i nieliczne próby walk z Sowieciami
 - h. 17/18 września – opuszczenia Polski przez najwyższe władze cywilne i wojskowe
 - i. 28 września – kapitulacja Warszawy
 - j. 2 października – kapitulacja Helu (kontradmiral Józef Urung)
 - k. 2 – 6 października – bitwa pod Kockiem (gen. Franciszek Kleeberg)
3. Przyczyny i skutki porażki Polaków w kampanii wrześniowej
 - a. Przyczyny:
 - Spóźniona mobilizacja i błędne założenia obrony
 - Przewaga Niemiec w liczbie żołnierzy i wyposażeniu
 - Atak Niemców z trzech stron i taktyka wojny błyskawicznej
 - Atak ZSRS od wschodu
 - Brak realnej pomocy ze strony Francji i Wielkiej Brytanii
 - b. Skutki:
 - Śmierć żołnierzy i ludności cywilnej, zniszczenia materialne
 - Likwidacja państwa polskiego i podział Polski między III Rzeszę i ZSRS
4. Ekspansja ZSRS w Europie Środkowo – Wschodniej w latach 1939 – 1941 (Finlandia, kraje bałtyckie, Besarabia)
 - a. wojna zimowa (30 XI 1939-13 III 1940 r.)
 - Związek Radziecki wysunął wobec Finlandii żądania terytorialne, które zostały odrzucone
 - atak Armii Czerwonej na Finlandię – 30 XI 1939 r.
 - zakończenie wojny w marcu 1940 r. – Finlandia traci 10% terytorium
 - b. włączenie do ZSRS Litwy, Łotwy i Estonii
 - c. włączenie do ZSRS rumuńskiej Besarabii

5. Agresja III Rzeszy na Europę Zachodnią (Francja)
 - a. atak niemiecki na Francję nastąpił 10 V 1940 r.
 - b. wojska niemieckie uderzyły przez Ardeny i ominęły silnie ufortyfikowaną Linie Maginota
 - c. pokonane wojska angielskie zostały wycofane przez port w Dunkierce
 - d. Francja podpisała kapitulację 22 VI 1940 r.
 - do Niemiec została wcielona Alzacja i Lotaryngia
 - zachodnia część Francji znalazła się pod okupacją niemiecką
 - z obszarów południowo-wschodnich Francji utworzono marionetkowe państwo ze stolicą w Vichy, na którego czele stanął Philippe Pétain
 - e. gen. Charles de Gaulle utworzył w Wielkiej Brytanii Komitet Wolnej Francji
6. Bitwa o Anglię
 - a. po kapitulacji Francji nastąpił atak lotniczy na Anglię
 - lotnicza bitwa o Anglię trwała od 10 VII do 31 X 1940 r.
 - obroną Anglii kierował nowo wybrany premier Winston Churchill
 - b. mimo przewagi liczebnej niemiecka Luftwaffe została odparta przez Royal Air Force (RAF)
7. Atak Niemiec na ZSRS
 - a. Sukcesy ofensywy niemieckiej (plan „Barbarossa”)
 - 22 VI 1941 – atak niemiecki
 - Taktyka wojny błyskawicznej i szybkie sukcesy
 - Opanowanie Ukrainy, Białorusi i krajów bałtyckich
 - Zagrożenie Moskwy
 - b. Przyczyny załamania natarcia niemieckiego
 - Ogłoszenie przez Stalina Wielkiej Wojny Ojczyźnianej – odwołanie się do patriotycznych uczuć Rosjan
 - Szybka ewakuacja sowieckich fabryk za Ural i wznowienie produkcji na potrzeby wojny
 - Brutalność armii niemieckiej, budząca zacięty opór Rosjan
 - Złe warunki pogodowe dla prowadzenia ofensywy, do których Niemcy nie byli przygotowani
 - Wsparcie USA i Wielkiej Brytanii dla ZSRS
 - Rezygnacja Japonii z ataku na ZSRS i przerzucenie rosyjskich sił z Dalekiego Wschodu do walki z Niemcami
 - c. Początek kontrofensywy sowieckiej (przełomowe wydarzenia na froncie wschodnim)
 - Nieudane oblężenie Leningradu (IX 1941 – I 1944)
 - XI-XII 1941 - porażka wojsk niemieckich pod Moskwą
 - Zwycięstwo Rosjan pod Stalingradem (VIII 1942 – II 1943)
 - Klęska Niemców w bitwie pancernej na Łuku Kurskim (VII-VIII 1943)
 - Ofensywa sowiecka i osiągnięcie przez Armię Czerwoną granic przedwojennej Polski w styczniu 1944 r.
8. Różnice w okupowaniu Europy Zachodniej i Środkowo – Wschodniej przez hitlerowców i ich przyczyny .
 - a. Europa Środkowo-Wschodnia:
 - Słowian, Żydów i Romów uznano za podludzi, których należy przekształcić w ludność niewolniczą lub eksterminować (wymordować na tle rasowym)
 - Powszechny terror
 - Masowe aresztowania, przymusowa praca w obozach koncentracyjnych, przemyśle i gospodarstwach rolnych
 - Za próby oporu stosowano odpowiedzialność zbiorową i kary śmierci
 - b. Europa Zachodnia:
 - Narody zachodnie uważano za spadkobierców Germanów
 - Nie stosowano terroru, kar śmierci, masowych aresztowań

- Życie codzienne toczyło się jak w czasach pokojowych
- Tworzono marionetkowe rządy, które kolaborowały (współpracowały) z Niemcami
- Działały organizacje pronazistowskie

9. Plan i przebieg zagłady Żydów w Europie

- Selekcja i oznaczanie Gwiazdą Dawida na odzieży
- Izolowanie w gettach w celu dokonania eksterminacji
- Mordowanie bezpośrednio przez specjalne oddziały SS
- Zachęcanie do mordów na Żydach ludności miejscowej (m.in. Ponary na Litwie, Babi Jar na Ukrainie)
- I 1942 – na konferencji w Wannsee Niemcy zdecydowali o wdrożeniu planu „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej”, to znaczy całkowitego wymordowania Żydów
- Holokaust – zagłada narodu żydowskiego podczas II wojny światowej
 - Adolf Eichmann – oficer SS kierujący procesem ludobójstwa na Żydach
 - Obozy zagłady lokalizowano na terenach okupowanych ziem polskich, ponieważ były tu najliczniejsze skupiska ludności żydowskiej
 - Największe obozy zagłady: Auschwitz – Birkenau, Treblinka, Bełżec, Sobibór, Chełmno nad Nerem
 - W obozach Niemcy wymordowali ok. 6 mln Żydów europejskich, w tym ok. 3 mln polskich Żydów
 - W obozach mordowano masowo także Polaków, Romów, Rosjan i Białorusinów
 - Ogółem w niemieckich obozach śmierć poniosło ok. 11 ml ludzi

10. Walki w Afryce Północnej

- VIII 1940 r. – atak Włoch na Brytyjskie Somali i Egipt
- Kontrofensywa brytyjska i odebranie Włochom Libii, Somalii i Etiopii
- Interwencja niemiecka (Afrika Korps – gen. Erwin Rommel)
 - III 1941 - utrata przez Brytyjczyków Libii
 - Brytyjczycy utrzymali jedynie twierdzę Tobruk, w której obronie walczyła m.in. Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich
 - X-XI 1942 r. próba niemieckiego ataku na Egipt zakończona klęską Rommla w bitwie pod El Alamein (gen. Bernard Montgomery) i utratą Libii
- Afryka Pn. Zach. (Maroko, Algieria, Tunezja)
 - XI 1942 r. – desant aliantów dowodzonych przez gen. Dwighta Eisenhowera (operacja „Torch”)
 - V 1943 r. – ostateczna kapitulacja Włoch i Niemiec w Afryce Północnej

11. Wojna na Atlantyku (cel działań niemieckich U-Botów i okoliczności ich porażki)

- Cel działań wojennych:
 - Przejęcie kontroli nad szlakami morskimi między Europą a Ameryką
- Forma walk
 - Ataki niemieckich U-bootów (łodzi podwodnych) na konwoje z zaopatrzeniem dla broniącej się Anglii, a potem ZSRS
 - Taktyka „wilczych stad” – ataki grup U-bootów na konwój
- Porażka Niemiec
 - Zastosowanie przez aliantów radarów, niszczycieli i lotników oraz rozszyfrowanie niemieckiej maszyny szyfrującej meldunki (Enigma)
 - V 1943 r.- zniszczenie około 40. U-bootów i zaprzestanie przez III Rzeszę większych działań na Atlantyku

12. Początek wojny na Dalekim Wschodzie:

- 7 XII 1941 - atak Japonii na bazę USA na Hawajach – Pearl Harbor
 - 8 XII 1941 – wystąpienie prezydenta USA w Kongresie o ogłoszenie stanu wojny z Japonią
 - 11 XII 1941 – wypowiedzenie wojny USA przez Niemcy i Włochy
- Ofensywa Japonii:

- Zajęcie Hongkongu, Singapuru, Holenderskich Indii Wschodnich oraz pokonanie USA na Filipinach
- c. Przejęcie inicjatywy przez USA i zepchnięcie Japonii do defensywy
 - VI 1942 – zwycięstwo floty amerykańskiej w bitwie o Midway
 - zdobycie przez wojska amerykańskie wyspy Guadalcanal – od sierpnia 1942 do lutego 1943 r
13. Kształtowanie się Wielkiej Koalicji
- a. Wsparcie USA dla Wielkiej Brytanii
 - Pożyczki, sprzęt wojskowy, ochotnicy /Lend – Lease act/
 - b. Podpisanie przez Roosevelta i Churchilla Karty Atlantyckiej (14 VIII 1941)
 - Obywatele i narody będą decydować o zmianie granic państw i ustroju politycznym
 - c. Zerwanie sojuszu niemiecko-radzieckiego po ataku III Rzeszy na ZSRS (22 VI 1941)
 - d. Bezpośrednie włączenie się USA do wojny po japońskim ataku na Pearl Harbor (7 XII 1941)
 - e. Zawiązanie przez USA, Wielką Brytanię i ZSRR Wielkiej Koalicji do walki z Niemcami i Japonią
14. Postanowienia konferencji w Teheranie
- a. 28 XI – 1 XII 1943 – pierwsze spotkanie przywódców koalicji antyhitlerowskiej, tzw. Wielkiej Trójki (Roosevelt, Churchill, Stalin)
 - b. Postanowienia:
 - Utworzenie drugiego frontu w Europie we Francji w 1944 r.
 - Wstępny podział Europy na strefy wpływów rozgraniczony rzeką Łabą (nie upubliczniono)
 - Udzielenie wsparcia komunistycznej partyzantce Josipa Broz – Tito w Jugosławii
15. Postanowienia konferencji w Jałcie
- a. Jałta na Krymie (ZSRS), 4 – 11 II 1945 r. (Churchill, Roosevelt, Stalin)
 - b. Postanowienia:
 - ZSRS przystąpi do wojny przeciwko Japonii w zamian za uznanie wpływów w Europie Środkowo - Wschodniej, Mongolii oraz przyznanie pd. Sachalina i Kuryli;
 - Podział Niemiec na cztery strefy okupacyjne (radziecka, amerykańska, brytyjska, francuska)
 - Zapłata reparacji wojennych przez Niemcy (20 mld dolarów), delegalizacja NSDAP, ukaranie zbrodniarzy wojennych
 - Demilitaryzacja powojennych Niemiec i poddanie ich przemysłu kontroli aliantów
 - c. Postanowienia w sprawie Polski
 - Granica wschodnia na linii Bugu (dawna linia Curzona)
 - Przyznanie Polsce części Prus Wschodnich, Pomorza i Śląska (wysiedlenie Niemców)
 - Demokratyczne wybory władz po wojnie
16. Otwarcie frontu zachodniego w Europie
- a. Okoliczności
 - Przejęcie przez aliantów kontroli nad Atlantykiem (połowa 1943)
 - Neutralizacja Luftwaffe i opanowanie przestrzeni powietrznej
 - b. 6 VI 1944 – udany desant aliantów w Normandii (operacja „Overlord”, gen. Dwight Eisenhower) i stopniowe wyzwolenie Francji
 - c. Sierpień 1944 – zwycięstwo aliantów w bitwie pancernej pod Falaise (1 Dywizja Pancerna gen. S. Maczka)
 - d. 19 sierpnia – wyzwolenie Paryża przez francuski ruch oporu i przejęcie władzy we Francji przez Charles’a de Gaulle’a
 - e. Niepowodzenie operacji „Market Garden”(gen. Bernard Montgomery) i powstrzymanie przez Niemców ofensywy aliantów nad Renem (bitwa pod Arnhem)
 - f. Ofensywa aliantów z nad Renu
 - g. III 1945 – zgodnie z decyzją polityczną zatrzymano ofensywę na linii rzeki Łaba
 - h. 7 maja – kapitulacja Niemców (Gen. Jodl) przed Amerykanami i Brytyjczykami
17. Ofensywa frontu wschodniego i zachodniego w Europie i kapitulacja III Rzeszy
- a. styczeń 1944 r. osiągnięcie przedwojennej granicy Polski

- b. 22 VI 1944 r. ofensywa „Bagration” i osiągnięcie linii Wisły
- c. Ofensywa w kierunku Bałkanów: Bułgaria i Rumunia przechodzą na stronę aliantów, Jugosławia wyzwolona przez partyzantów Broz – Tito przy niewielkim wsparciu Sowieców
- d. Latem 1944 r. w obliczu powstania warszawskiego, Stalin z przyczyn politycznych wstrzymał ofensywę
- e. 12 I 1945 – wznowienie ofensywy sowieckiej
- f. Szybkie postępy na głównym kierunku uderzenia i ciężkie walki o Prusy Wschodnie i Pomorze (udział 1 Armii Wojska Polskiego)
- g. Operacja berlińska zakończona zdobyciem Berlina 2 maja 1945 r.
- h. 8 maja – zakończenie działań wojennych na froncie wschodnim
- i. Kapitulacja Niemiec
 - 30 IV 1945 – samobójcza śmierć Hitlera
 - 8/9 maja 1945 r. – podpisanie aktu bezwarunkowej kapitulacji Niemiec (feldmarszałek Keitel) przed przedstawicielami USA, ZSRS, Wielkiej Brytanii, Francji i zakończenie wojny w Europie

18. Walki na Dalekim Wschodzie i koniec II wojny światowej

- II – III 1945 r. – zdobycie przez Amerykanów wyspy Iwo Jima
- III – IV 1945 r. – zdobycie wyspy Okinawy
- 6 i 9 VIII 1945 r. – rzucenie przez Amerykanów bomb atomowych na miasta Hiroszima i Nagasaki
- Ofensywa ZSRS przeciwko Japonii na Dalekim Wschodzie
- 2 września 1945 r. – podpisanie przez Japonię kapitulacji przed gen. MacArthurem i zakończenie II wojny światowej